

Szántai János

Utazási tanácsok serdülőkorúaknak

A TANÁCSOK

Megtenni az utat nem kell félnetek jó lesz ha mindenki odaér én nem ellenzem.
(Klasszikus: csak arra kell ügyelni, hova tesszük a vesszőket.)

VALLOMÁS

Fél évszázada utazom.
Többnyire éjszaka.
Síneket, talpfákat viszek a vállamon.
Nem kereszt alakban.
Lerakom őket, ritmusra. -ban. -nak.

ÁLLOMÁS

Hatéves koromban kiokoskodtam,
hogy anyám kacsa volt.
Elment Lengyelországba.
Úszóedzésekre jártam. Készültem hozzá lelkesen.
Aztán megtudtam, hogy anyám nem lengyellé,
hanem angyallá.
Abbahagytam mindenféle sportot.

ÁLLOMÁS

Tizenöt éves koromban jelen voltam
a lélek távozásánál.

Nagyapámat hagyta el,
egy fajsúlyos böffenés közepette.
Ezáltal bizonyítást nyert, amit mindig is sejtettem:
a kommunistáknak is van lelük.

ÁLLOMÁS

Huszonkilenc éves koromban gumikesztyűt húztam,
rágyújtottam és sétálgattam az ügyeleti szobában.
Egy nő késő este bejött a kórházba.
Azt mondta, izgatja a fehér köpeny
és a sztetoszkóp látványa.
Apró, kemény, babos táskáját
az öléhez dörzsölte.
Csúszópénzt nem kaptam.
Amúgy eseménytelen ügyelet volt.
Később, hajnal felé, elfelejtettem
hörgőtágítót adni egy légszomjas betegnek.
De túlélte. Én nem.

ÁLLOMÁS

Harmincöt éves koromban megpillantottam az első hársfát.
Mézzelel kínáltak buja verebek.
Kijár a jutalom az éles szemű vándornak.
Ó, mennyi féle-fajta passer:
házi, kocsmái, útféli, mezei, barna,
fokföldi, arany, nádszáli, olasz, galambnyi, fekete,
szomáli, vörös, szűz, nimfa, banya.
Ha így (jól) haladok,
a második hársfát még életemben meg fogom pillantani.

ÁLLOMÁS

Negyvennégy éves koromban
ott álltam egy sírnál.
Szerettem azt, aki a koporsóban hevert.
Utolsó leheletével egy gyermeket
hullatott ölembe.
A halott ex-férje mellett állt.

A rongyos élet

(részlet)

Prospero javít: Ne! Hagyjatok hát tengerem ezen a puszta szigeten!

Egy rongy (Te)

El kellene menni a partig. Nem: el kell. Ahol öt tenger mossa lábamat. Ahol a farkam is kinő. Egy kés kúszik felfelé a konyhaasztal lábán. Meztelencsiga, a sógoré. Odatartja a sípcsontját. Meleg, nedves, száz koronggal tapad a bőrére a fém. A felső ajkára ragadt dohányszál táncot jár. Elképzeli, hogy mellbimbóin fújja ki a füstöt. Felnevet. Az Etna. Meg a Vezúv. Lassan tíz éve nem jeleztek semmit a szeizmográfok. Ó, amikor szoptatott! Fájdalmas kitörések követték egymást, vidám füttyökkel, mint az expresszvonatok. Péter aludt, János aludt, Jakab aludt, Máté aludt és mind aludtak, szokás szerint.

Még egy (én)

Tudod, álomban meghaltam. Bocsáss meg: hazudok. Nem álmodtam. Ott feküdtem a tölgyfa koporsóban. 2500 lejt fizettem érte a temetkezési vállalkozónak. Papírokat írtam alá. Bonyolult dolog a halál adminisztrációja. Hivatalos irat nélkül nem halhat meg az ember. A 171. parcellában nem volt síri csend. Balra nagyanyám, jobbra édesanyám, alatta nagyapám, alattam dédnagyanyám hevert. Vidáman üdvözöltek: Szervusz, Jancsikám, hát megjöttél, mi újság. Erre mit lehet mondani? Kis kacsa úszik Fekete tóban, anyjához készül, Lengyelországba. Édesanyám elsírta magát. Később römiztünk, marhacsontból faragott készlettel. Vesztettem, mint mindig.

Még egy (Te)

A mellek hullámokat vetnek. Borotvaéles sziklák, tarajos hegyláncok sarjadnak belőlük. Gejzirként szökkennek az égnek habos báránfelhők. A tengely körüli forgás lassan állandósul. Benépesülnek a vizek, a dombhátak, suvadások, puszták, nyirkos hasadékok, hegymélyi üregek és a tiszta, tejszagú levegő. Csőröddel húsdarabokat arany metszel az évszakok hullámain ringó bolygótestből. Ezer éven át melengeted őket bársonyos barlangjaidban. Így születek én is. Egyszer, majd.

Még egy (én)

Játszottunk. A hársfás Farkas utcán. Az ezerkilencszáznyolcvanegyedik év elnyúlt az aszfalton, az utca egyik végétől a másikig. A világ legszebb vízi hullája. Mi voltunk a három testőr. Én D'Artagnan. Toronyi is. Maksay is. Jelen is. Túrós is. Akkor jelentél meg először. *Kérem, segítsen! Üldöznek!* Tested, mint a darázsé. Szárnyaid festett templomablakok. Pompásan ízelt kezekben hosszú szipka. *D'Artagnan, szolgálatára*, mutatkoztam be, ahogy nagyanyám tanított, és ahogy olvastam. Darázsfej felém fordítottad. Füsttel írtad neved a levegőbe. Akárhogy igyekeztem, nem tudtam kiolvasni. Pedig csillagos tízesem volt magyarból. Becsusszantál a Farkas utca legöregebb hársának odvába. Követtem a füst illatát. Egy testőr nem fél. Főleg D'Artagnan. Puhára estem. Tested fekete-sárga gyűrűi. Aztán belém hatolt a fullánkod. Fáj. Elélveztem.

Még egy (Te)

Előtted, a konyhaasztalon egy darab hús. Rózsaszín folt terjed körülötte. Víz és vér. Melyik válik melyiké? Figyelem, pornó következik: megnyalod az ajkad. Vannak nők, akik akkor a legszebbek, amikor sminkelnek. Ezek a nők benne élnek a történelemben. Kitágítják, mint – jobb szó nincs rá – Isten az univerzumot. Hozzátesznek, mondjuk, egy gótikus templomtornyot, mindennel, ami ott terem: galambcsontváz, távirányítós harang, kontratenor, aranyos, vitézi századok pora, fúvószenekar, kalózok kincse, heringraj. Egyetlen ilyen nőt ismerek. Aki épp sminkel. A hús megmozdul. Menekül. *Segítsen, kérem! Üldöznek!* Kiereszted kékesfekete karmaid. A pánik vizeletként fröccsen az orrodba, tépőfogak sarjadnak tested altalajából, szárba szökkennek, virágoznak vadul... Megigazítod a sminked. Rágyújtasz. Felhívod a munkahelyed. Már várnak.

Még egy (én)

1968 szeptemberében anyám elment a nőgyógyász ismerőséhez és kikapartatott. Így jöttem világra. Aztán 1969. március 5-én, ismét. Hivatalosan is. És te?

Még egy (te)

A szülési fájdalmak: tengerre nehezedő viharban partra vetett bálnák. A természet megerőszkolja önmagát. Az a jó bennük, mondd, hogy végesek. A nőgyógyász humora átvágja a gátort. Ne féljen, anyuka, olyan pinát varrok magának, mint 18 éves korában. Nevetni próbálsz. Így illik. Pedig megnyúznád, szeplős-anyajegyves-vakbélheges bőréből vállig érő báli kesztyűt varrnál. A nővér megmutatja a gyereket. Hopp, van itt még valami. Toljon, anyuka, toljon csak. Magácska most az Orient Expressz! Kirobban belőled a gőz. A bálna utolsó lehelete. Ne hagyja abba, ember, van még! Egymás után veted a sikító porontyokat. A nővér karja, öle, szája lassan megtelik gyümölcscsel. Anyád néz rád, tucatnyi babaarcból.